

Монографија *Руско-српска компаративна истраживања*, (обима 196 страна) састоји се из три тематске целине: (1) *Упоредно-културолошко и семантичко-стилистичко проучавање руско-српских устаљених фраза*, (2) *Упоредно-културолошка и семантичко-стилистичка проучавања руско-српских пословица*, (3) *Компаративна семантичка проучавања руско-српских соматизама*. Испред ових целина налазе се *Уводне напомене*, а на крају рукописа су *Закључци*, *Библиографија*, *Садржај* и *Индекс имена*.

У рукопису су саопштени резултати вишегодишњих компаративно-семантичких, компаративно-стилистичких и компаративно-културолошких истраживања српских преводних еквивалената за руске фразеологизме, пословице и реалије културе. Основну компоненту чине соматизми, а примењене су иманентна и компаративна анализа. Рукопис садржи разноврсну тематику, али ипак представља јединствену целину.

Прва целина, *Упоредно-културолошко и семантичко-стилистичка проучавање руско-српских устаљених фраза*, најзначајнији је део рукописа, како по ширини захвата и разноврсности корпуса тако и по обиму. Укратко ћемо коментарисати неколико наслова. На пример, у прилогу *Мотивација, еквиваленција и симболика соматичке компоненте фразеологизама у руском и српском језику* (на руском) извршено је поређење денотативних, конотативних и културних компонената руских и српских фразеологизама и одређена је њихова семантичка структура. Истраживање је значајно због проналажења изоморфизма фразеологизама у генетски сродним језицима, а корисно је због одређивања принципа методике предавања фразеологизама за странце и проналажења принципа превођења фразеологизама у књижевном тексту. У Прилогу *проучавања превода устаљених фраза са соматском компонентом на генетски сродан језик* (на руском) извршена је упоредна анализа устаљених обрта са соматском компонентом, ексцерпираних из Његошевог *Горског вијенца*, с једне стране, и њихових преведених еквивалената у неколико превода ове поеме на руски језик у периоду од стотину година, са друге стране. Посебна пажња је поклоњена културној компоненти која је често узрок постојања разлике међу једнаким и сличним устаљеним фразама, чак и у случају потпуне подударности међу њима на лексичком и граматичком нивоу. Ауторка је дошла до закључка да посебну тешкоћу

за преводиоца представљају оне фразеолошке јединице чија се културно-историјска вредност не састоји толико у самим референтима колико у њиховој интелектуално-емоционалној интерпретацији.

Анализа превода лирске песме Десанке Максимовић на руски језик (компаративни структурно-семантички приступ) указује на спецификум превођења лирике, када се преводилац налази у дилеми како да се не огреши о основну концептуално-естетску информација оригинала, а да нови текст истовремено постане чињеница културе којој припада преводилац. После критичких напомена поводом једног превода *Крваве бајке* ауторка је понудила на увид читалаца сопствени превод ове песме на руски језик. Треба поменути, поред осталих и рад *О утицају руског превода Новог завета из 1819/21. године на Вуков Нови завет*, у коме је дата упоредна анализа библизама са соматизмом као компонентом у руском и српском преводу *Новог завета*. Констатован је несумњив утицај руског превода на Вуков.

Другу целину чине *Упоредно-културолошка и семантичко-стилистичка проучавања руско-српских пословица*. Један од прилога носи наслов *Компаративно-лингвостилистичка анализа пословица и мудрих изрека у руском и српском језику*. Предмет истраживања је лингвостилистичка анализа пословица и изрека у роману *Пат и мир* Л. Н. Толстоја и њихових превода на српски језик. Ауторка је после детаљне компаративне анализе дошла до закључка да је појам адекватних превода пословица веома релативан појам.

Трећа целина се односи на *Компаративна семантичка проучавања руско-српских соматизама*. Циљ истраживања је да се испита семантички обим соматизама и њихова фраземотворна активност у руском и српском језику, што би било од велике користи при превођењу фразеологизама са једног језика на други. У прилогу *Семантички обим соматизама у руском и српском језику* долази се до ових закључака: највећи део соматизама многозначан је; виши степен полисемантичности соматизама у руском језику; приоритет српских именица у погледу фраземотворне активности.

Сумирајући резултате поменутих компаративних истраживања семантичког, стилистичког и културолошког усмерења, долазимо до закључка да ауторка веома добро познаје материју о којој пише и да има смисла за танану семантичку анализу. Добили смо вредно дело из савремене компаративистике, значајно за теорију и праксу превођења књижевних дела и за наставу руског језика као страног.

Из рецензије Милорада Дешића